Plošče

30.09.2025

Razvozlanje vzorcev

Slovensko-švicarski improvizatorski kvartet Tepih na prvencu lomi in razkraja vzorce skozi vzporedna skupinska spontana sozvočja.

Luka Zagoričnik

Tepih
Šablona

Sploh / Bruit Asso
2025

Kljub šabloni iz naslova se glasbeniki izogibajo tako ustaljenim strategijam v svobodno improvizirani glasbi, iskanju sozvenenja, nenadnim reakcijam in spremembam ter maniri klic–odgovor kot tudi bolj sodobnim pristopom, ki pretirano gesto reducirajo v prid subtilnih teksturnih nians. Ker sami raje prisegajo na subtilno povzetje teh stilemov, ki občasno prodrejo v zvočno tkivo, so v petih skladbah plošče možne prekinitve, ponavljanja, nenadni rezi, zveneče tišine, vdori šuma in prostora, fragmenti melodij in samosvoje ritmične zasnove. Intrigantnost in intenzivnost pričujoče glasbe izvira ravno v navzkrižju teh relacij.

V času razvijanja zvočne prakse svobodne improvizacije od druge polovice 20. stoletja dalje v njenem jedru odmeva sodelovanje, povezovanje in tvorjenje skupinskega zvena ter organizacijskih in produkcijskih modelov, mednarodnih mrež, založb in prostorov. To ni zgolj podstat za njen obstoj, temveč kreativna in medosebna podstat, v kateri se pletejo formalne, umetniške in osebne vezi, ki vstopajo v skrajno intimen, a deljeni zvočni prostor sozvenenj in iščejo skupno skozi osebno. V tem zakompliciranem vezivu se pletejo osebne umetnostne preference, estetike in različni pristopi, ki v trenutku skupnega nastopa v prostoru težijo k skupinskemu zvočnemu izrazu. Vse to je tudi podstat glasbe slovensko-švicarskega kvarteta **Tepih** in njegovega prvenca ***Šablona***, druzne izdaje **Zavoda Sploh** in **Bruit Asso**, ki nista zgolj založbi, temveč eni izmed organizacijskih jeder za sodobne glasbene pristope pri nas in v Švici, s številnimi prepletenimi niti, ki se odražajo v skupnih projektih, turnejah, založniških izdajah in deljenju odrov.

Švicarska improvizatorja, založnika in organizatorja akordeonist **Jonas Kocher** in elektrofonik **Gaudenz Badrutt** sta osrednji figuri sodobne eksperimentalne in improvizirane glasbe v Bielu (Biennu) v Švici in tudi v širšem evropskem prostoru. V srži njunega ustvarjanje so radovednost, raziskovanje, ustvarjalna drznost, predanost in nenehna refleksija, ki se širijo izven švicarskih meja. Skupaj vodita organizacijo in založbo Bruit Asso, ki je zakrivila številne pomembne festivale, projekte, raziskovalne in eksperimentalne platforme, koncertne cikle, diskografske izdaje in dogodke, vpeta pa je tudi v številna mednarodna sodelovanja, tudi na področju Slovenije. Jonas Kocher je organiziral festivale in projekte srečevanj številnih srbskih, slovenskih in hrvaških glasbenikov ter s tem močno pripomogel k povezovanju sicer razdrobljene scene na prostoru nekdanje skupne države. Leta 2011 je s pihalcem **Michelom Donedajem**, basistom **Tomažem Gromom** in zvočnim umetnikom **Taom G. Vrhovcem Sambolcem** posnel mednarodno odmevno ploščo elektroakustične improvizacije *Udarnik* ter zasnoval mednarodni **Šalter Ensemble** s slovenskimi, hrvaškimi, srbskimi, švicarskimi in avstrijskimi glasbeniki, ki so zven in šum odprtih kompozicij ponesli na slovenske, švicarske, hrvaške, srbske in avstrijske odre. Poleg Groma sta člana Šalter Ensembla tudi vokalistka **Irena Z. Tomažin** in hurdy-gurdist **Samo Kutin**. Dve plošči ansambla sta izšli kot sodelovanje med slovensko založbo Sploh in Bruit Asso, pred nami pa je že nova.
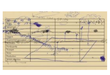
Šablona je prvenec elektroakusičnega kvarteta svobodno improvizirane glasbe Tepih, ki ga ob Kocherju in Badruttu tvorita basist Tomaž Grom na kontrabasu in elektroniki ter Samo Kutin na hurdy-gurdyju. Zasedba je nedvomno posledica skupnega delovanja v Šalter Ensemblu, njena zvočnost in pristop pa deloma gradita na izkušnjah in strategijah, ki so se skozi odprte kompozicije razvijale znotraj ansambla. Zasedba Tepih je prvič nastopila leta 2023 v znanem ciklu **Defonija** v **Klubu Gromka**, posnetki pa so nastali leto kasneje v skednju v Lesnem Brdu, kjer domuje skriti festival Bučno in kjer so nastali marsikateri posnetki znanega domačega tria **Širom**. Zato jih preveva sproščena atmosfera, ki pa jo prekinjajo in ponavljajo osebne zvočne govorice in se sopostavljajo in kot svojstveni zvočni objekti zlivajo v skupinske zvočne izlive. V njih slišimo splet harmonskih dromljanj, občutljivih dolgih tonov, razklenjenih ritmov in pulzov, zastrtih melodij in elektronskih vijačenj in tekstur ter vdorov okoljskih zvokov in šumov. Glasba ni zgolj teksturna, ampak mestoma atmosferska, spet drugič zgnetena in hrupna, tretjič pa mehko prepustna, zazrta vase in izrazito čuječna in zveneča.

Pristop kvarteta ne sloni toliko na skupnem tkanju zvočne materije kot na sopostavljanju zvočnih izrazov, ki nato postopoma v posameznih slojih tvorijo skupinski zven. Kljub šabloni iz naslova se glasbeniki izogibajo tako ustaljenim strategijam v svobodno improvizirani glasbi, iskanju sozvenenja, nenadnim reakcijam in spremembam ter maniri klic–odgovor kot tudi bolj sodobnim pristopom, ki pretirano gesto reducirajo v prid subtilnih teksturnih nians. Ker sami raje prisegajo na subtilno povzetje teh stilemov, ki občasno prodrejo v zvočno tkivo, so v petih skladbah plošče možne prekinitve, ponavljanja, nenadni rezi, zveneče tišine, vdori šuma in prostora, fragmenti melodij in samosvoje ritmične zasnove. Intrigantnost in intenzivnost pričujoče glasbe izvira ravno v navzkrižju teh relacij. Čeprav glasba deluje povezano prepletena in tekoča, je v njej skrita svojstvena mehanskost. Ta se odraža v mehanskih malih objektih in elektronskih efektih na Gromovem kontrabasu in v njegovih rezkih zvočnih gestah, v cikličnem mehanizmu Kutinovega hurdy-gurdyja, vstavljanja predmetov v in na njegov mehanizem in v razpršenosti zvena skozi resonator, v mehaniki Kocherjeve harmonike, njenega telesa in zvena ter v elektronskem vezju, distorziji, zankanju, prekinitvah in vzorčenju Badruttove elektronike. Zvočni prostor je v petih skladbah ves čas prehoden, nikoli statičen, obenem pa občasno prepusten za bodisi malo melodično figuro ali subtilni vdor zunanjega šuma (cerkvenega zvona, žvrgolenja ptic ipd.), ki v skladbah z nenehno prekinjenim in ponovno vzpostavljenim tokom (*Več prekinjenih ponovitev*, *Copy In Progress*, *Un format qui se dérobe* ...) dodatno dislocirajo in širijo zvočni prostor. S pomočjo krožne forme hurdy-gurdyja in Gromovih malih ritmiziranih vnosov ta zaseda vzpostavlja lastni pulz, ki smelo preide v teksturno občutljivost ali se zgosti v zgnetenem hipnem vdoru hrupa, medtem ko gibke improvizacije poskrbijo, da inštrumenti prehajajo med vlogo glasbila kot takega in zvočnega objekta. Ta relacija vedno delno prekine ali oplemeniti skupinski tok, in to tudi v bolj enovitih skladbah, kot na primer v zaključnem harmonskem dronu skladbe *Blindes Raster* ali pa v občutljivo krhkem in tihem pletenju zvenskih in šumskih tekstur *Fehlerhafte Ausrichtung*.

Šablona Tepiha je sestavljena iz štirih enakovrednih delov, ki se nenehno prekrivajo, dopolnjujejo, zastrejo in lomijo. Kvartet je ob izdaji plošče šel na krajšo turnejo po Švici in Franciji. Ker je vsaka plošča v kontekstu svobodno improvizirane glasbe odtis in zabeležek določenega časa in prostora v nenehno razvijajočem se ustvarjalnem prostoru, se glasba zasedbe nedvomno sproti spreminja in še enkrat več vstopa v polje prekinjenih ponovitev in novih začetkov.

Bruit Asso | eksperimentalna glasba | elektroakustična glasba | Gaudenz Badrutt | Jonas Kocher | Samo Kutin | svobodno improvizirana glasba | Tepih | Tomaž Grom | Zavod Sploh

Povezano

Plošče
Nova tri dela za Šalterjem

Mednarodna zasedba Šalter Ensemble v svoji drugi verziji z drugo ploščo in skladbami Tomaža Groma, Elisabeth Harnik in dvojca Jonas Kocher & Gaudenz Badrutt.

Plošče
Presežnost vmesnosti

Zgoščenka prinaša Štiri dela Šalter ansambla, ki stojijo na presečišču umeščene dvojnosti.med akademskim in alternativnim, med notiranim/komponiran in improviziranim.

Plošče
Eksperiment kot premik k poslušanju

Recenziramo tretjo v ciklu SIGIC-evih kompilacijskih izdaj, tokrat heterogenost pristopov na izdaji različnih izvajalcev, zbranih pod naslovom Eksperiment Slovenia.

Plošče
... se pa le srečamo

Nova plošča Tomaža Groma predstavlja avtorjevo osebno soočenje z izkušnjo izgube, minevanja in negotovosti spominjanja, morda je pa tudi poskus univerzalizacije takšnega procesa.

Koncerti
Tekoči preplet komponirane in improvizirane glasbe

V Stari elektrarni smo prisostvovali koncertu, ki napoveduje nov veter na slovenskem glasbenem prizorišču. Gre za povezovanje, ki akademsko sfero bogati s pristopi improvizacije, in obratno.

Koncerti
(Ne)poslušno 2022 - Upor proti poslušnosti

Po dveh letih gverilskih izvedb festivala z domačimi izvajalci je festival (Ne)poslušno ponovno zaživel v polnokrvni izvedbi v Španskih borcih.

Odzven

Plošče
Tri desetletja negovanja jazzovske ustvarjalnosti

Osnovno vodilo Jazz Cluba Gajo močno presega jazz, saj gre prvenstveno za idejo povezovanja, glasbenega razvoja, spodbujanja in navdihovanja.

Plošče
Le poglej, le poglej

Novi album zasedbe Planet Tuga je več kot razvedrilo, hkrati tudi opozorilo, da žalost ni le posamičen konflikt čustvovanja.

Koncerti
Dan stare glasbe v Celju

Letošnji Dan stare glasbe smo praznovali v Celju v organizaciji festivala SEVIQC in z izbrano zasedbo Harmonia Adriatica.

Plošče
Konservatorska konzerva

Eno je biti konservator, drugo je biti konzervativec. V tem razmerju je Zmelkoow na enajstem albumu Plus konzerva.

Koncerti
Akuzmatično zvočno vijuganje

Tudi letos se je v Kinu Šiška odvil dvodnevni festival ZVO.ČI.Ti Akuzmonij INput, ki je z mednarodno zasedbo potekal v obliki dveh večernih koncertov

Plošče
Srečko Kosovel, nostalgija po prihodnosti

Oblaki življenja so album glasbenih recitalov poezije Srečka Kosovela ob stoti obletnici njegove smrti. Glasbo Zlatka Kaučiča izvaja Zvočni izviri kvartet ob recitalu Ane Geršak in Pierluigija Pintarja.

© SIGIC, Slovenski glasbenoinformacijski center. Vse pravice pridržane!